

Sygnatura akt VIII Ga 408/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska (spr.)

SR del. Joanna Stelmasik

Protokolant: stażysta Edyta Osińska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2017 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R. i F. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 1 czerwca 2017 roku, sygnatura akt XI GC 1029/16

I. oddała apelację;

II. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 450 zł (czterystu pięćdziesięciu złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SR del. (...)SSO (...)SSO (...)

Sygn. akt VIII Ga 408/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie XI Wydział Gospodarczy w sprawie z powództwa F. S. i M. R. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W. oddalił powództwo i zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd Rejonowy oparł na ustaleniu, że w dniu 06 czerwca 2014 r. doszło do kolizji, w której samochód marki F. (...) o nr rej. (...), należący do J. K., został uszkodzony przez sprawcę posiadającego polisę ubezpieczeniową od odpowiedzialności cywilnej w pozwanej spółce. Uszkodzony samochód został zakupiony do celów biznesowych i służył poszkodowanemu do kontaktów z klientami albo producentami. Posiadał wszystkie ubezpieczenia- OC, AC i NW. Poszkodowany, w okresie kiedy uszkodzony pojazd był naprawiany, miał inny samochód - V. (...), ale korzystała z niego żona poszkodowanego.

Poszkodowany zgłosił w II Urzędzie Skarbowym w S., iż pojazd marki F. (...) o nr rej. (...) jest wykorzystywany w celach prywatno-służbowych z 50% odliczeniem podatku VAT.

Sąd ustalił, że w dniu 09 czerwca 2014r. został sporządzony przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kosztorys –E.'s nr (...), w którym wyliczono koszty naprawy pojazdu na kwotę 3.806,18 zł netto.

W dniu 20 sierpnia 2014r. został sporządzony kolejny kosztorys, w którym koszty naprawy wyceniono na kwotę 4.814,46 zł.

W dniu 01 sierpnia 2014 r. powodowie zawarli z J. K. umowę najmu pojazdu zastępczego marki S. o nr rej. (...). W umowie ustalono wynagrodzenie za każdą rozpoczętą dobę najmu bez limitu kilometrów na kwotę 200 zł netto.

Pojazd został wynajęty od dnia 01 sierpnia 2014r. do dnia 19 września 2014r. Łączny okres najmu wyniósł 50 dni.

W dniu 21 września 2014r. powodowie wystawili poszkodowanemu fakturę VAT FS (...) na kwotę 12.300 brutto tytułem wynajmu pojazdu zastępczego. Podatek VAT od tej kwoty wynosił 2.300 zł.

Warsztat naprawczy, który dokonał naprawy uszkodzonego pojazdu, sporządził harmonogram naprawy pojazdu, w którym wskazano, iż naprawa pojazdu trwała od 01 sierpnia 2014r. do 19 września 2014r., natomiast oględziny samochodu przez pozwaną nastąpiły 09 czerwca 2014r., a dodatkowe oględziny 20 sierpnia 2014r.

W dniu 03 października 2014r. warsztat naprawczy sporządził kalkulację nr 526/14/P, w której koszty naprawy zostały ustalone na kwotę 11.123,73 zł netto.

W dniu 21 września 2014r. poszkodowany zawarł z M. R. i F. S. umowę cesji wierzytelności przysługującej poszkodowanemu z tytułu faktury VAT nr (...) względem pozwanej. Powodowie, jako cesjonariusze, przyjęli powyższą wierzytelność.

W dniu 17 października 2014r. powodowie wystosowali do pozwanej pismo, w którym wzywali ją do zapłaty kwoty 10.000 zł tytułem pełnej rekompensaty kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego. Następnie w dniu 14 listopada 2014r. wezwali pozwaną do zapłaty kwoty 1.150 zł tytułem połowy wartości podatku VAT zgodnie z fakturę nr (...).

Strona pozwana była monitowana przez powodów o zajęcie stanowiska odnośnie wezwań pozwanej do zapłaty kwoty z tytułu zwrotu kosztów pojazdu zastępczego oraz zwrotu połowy wartości podatku VAT.

Pismami z dnia 07 stycznia 2015r. pozwana poinformowała poszkodowanego, iż w związku ze szkodą powstałą w wyniku kolizji z dnia 06 czerwca 2014r. przyznaje odszkodowanie w kwocie 4.814,46 zł. Nadto wskazała, iż brak jest podstaw do zwrotu poniesionych kosztów związanych z najmem pojazdu zastępczego.

W dniu 08 stycznia 2015r. powodowie wezwali pozwaną do zapłaty kwoty 11.150 zł, na którą to kwotę składała się kwota 10.000 zł tytułem pełnej rekompensaty kosztów poniesionych za wynajem, pojazdu zastępczego oraz kwota 1.150 zł tytułem dopłaty połowy wartości podatku VAT.

W odpowiedzi na pismo powodów, pozwana w dniu 06 lutego 2015r. poinformowała powodów, iż nie znajduje podstaw do zmiany decyzji.

Między stronami toczyło się postępowanie przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy (sygn. VIII GNc 8830/15) o zapłatę od pozwanej na rzecz powodów kwoty 5.100 zł, która stanowiła część roszczenia o zwrot kosztów z tytułu najmu samochodu zastępczego. Na powyższą kwotę składała się kwota 3.950 zł tytułem zwrotu kosztów za najem pojazdu zastępczego i kwota 1.150 zł tytułem dopłaty połowy wartości podatku VAT. Sąd uwzględnił żądanie powodów, a pozwana uiszcza dochodzącą należność.

Czas niezbędny do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu, a tym samym zasadny okres wynajmu pojazdu zastępczego, uwzględniający technologiczny czas naprawy uszkodzonego samochodu, czas oczekiwania na oględziny dodatkowe, czas potrzebny dla zgromadzenia części zamiennych oraz dni wolne od pracy wynosił 27 dni i powinien zamknąć się w okresie trwał od 01 sierpnia 2014r. do dnia 27 sierpnia 2014r.

Stawka za wynajem samochodu zastępczego na rynku (...), w klasie samochodów odpowiadających marce uszkodzonego pojazdu, czyli należącego do klasy (...), bez limitu kilometrów, z pełnym ubezpieczeniem AC/OC/NW i przy założeniu wynajmu na okres 16-31 dni zawierała się w przedziale od 90 zł netto za dobę do 125 zł netto za dobę, średnio 108 zł netto za dobę.

Średni koszt dodatkowego ubezpieczenia pojazdu ze zniesieniem udziału własnego w szkodzie stanowi kwotę ok. 15 do 20 zł netto za dobę najmu, średnio ok. 18 zł netto, dlatego stawki za wynajem pojazdu z dodatkowo zniesionym udziałem własnym w szkodach zawierają się w przedziale od 105 zł netto za dobę do 145 zł netto za dobę, zaś przeciętna stawka wynajmu pojazdu klasy (...) z uwzględnieniem kosztów zniesienia udziału własnego w szkodach wynosi ok. 126 zł netto za dobę.

Akceptowalna stawka za wynajem samochodu zastępczego z wykupionym udziałem własnym w szkodach wynosi 145-150 zł netto za dobę.

Zastosowana stawka przez powodów w wysokości 200 zł netto z uwzględnieniem pełnego ubezpieczenia i zniesienia udziału własnego w szkodzie za dobę nie mieściła się w zakresie stawek stosowanych na rynku lokalnym i zawiżyła ceny wynajmu pojazdu zastępczego o ok. 59 % w stosunku do średniej stawki stosowanej na lokalnym rynku.

Przechodząc do rozważań Sąd Rejonowy uznał powództwo w całości za nieuzasadnione.

Jako podstawę prawną żądania pozwu Sąd wskazał w art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Dalej wywodził, że umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). Zgodnie z normą zawartą w art. 822 § 4 k.c., uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Sąd wskazał, że odpowiedzialność pozwanej wynika również z ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Norma zawarta w art. 35 ustawy stanowi, iż ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Obowiązek odszkodowawczy ubezpieczyciela wobec poszkodowanego obejmuje szkody na osobie oraz szkody w mieniu (art. 34 ust. 1 powołanej ustawy).

Sąd uznał za bezsporne, że pojazd sprawcy wypadku, w którym doszło do uszkodzenia pojazdu, ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. Również bezsporne było w ocenie Sądu zawarcie przez powodów umowy najmu pojazdu zastępczego oraz umowy cesji.

Odnosząc się do legitymacji powodów do dochodzenia roszczeń na własną rzecz Sąd wskazał, że wynika ona z przedłożonej przez nich umowy cesji oraz z art. 509 k.c.

Odnosząc się do kwestii spornych Sąd podał, że strona pozwana kwestionowała wysokość stawki za najem samochodu zastępczego, a także czas trwania najmu.

Sąd podał, że oparł się na dokumentach złożonych przez strony, na zeznaniu świadka oraz na opinii biegłego. Nadto dopuścił na wniosek powodów dowód z opinii biegłego na okoliczność ustalenia stawki najmu dla jednego dnia wynajmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie pojazdu marki F (...) o numerze rej. (...) uszkodzonego w kolizji

z dnia 06.06.2014 roku w opcji bez limitu kilometrów przy uwzględnieniu pełnego zakresu ubezpieczenia OC/AC/NW oraz wykupionym udziałem własnym w szkodach a także na okoliczność ustalenia rzeczywistego czasu naprawy w/w pojeździe.

Strona powodowa wniosła zarzuty do opinii biegłego, które zostały przez biegłego wyjaśnione na rozprawie. Po przeprowadzeniu dowodu z ustnej uzupełniającej opinii biegłego strony nie wnosiły dalszych zarzutów, zatem zdaniem Sądu strony zaakceptowały jej ustalenia.

Dalej Sąd wywodził, że strona powodowa niniejszym pozwem dochodziła części roszczenia, tj. kwoty 2.000 zł. Całość roszczenia powodów, tytułem kosztów za najem pojazdu zastępczego, wynosiła 11.150 zł. Sąd ustalił, że z akt sprawy wynika, iż od pozwanej na rzecz powodów została już zasądzona część roszczenia z tytułu zwrotu kosztów za najem pojazdu zastępczego w kwocie 5.100 zł.

Sąd wskazał, że strona pozwana kwestionowała czas trwania najmu samochodu zastępczego, który wynosił 50 dni. Zdaniem pozwanej powodowie nie wykazali zasadności okresu tego najmu. Zgodnie z harmonogramem sporządzonym przez warsztat naprawczy, pierwsze oględziny sporządzone przez pozwaną nastąpiły w dniu 09 czerwca 2014r., samochód został przyjęty do warsztatu w dniu 01 sierpnia 2014r., natomiast dodatkowe oględziny pojazdu przez pozwaną zostały przeprowadzone w dniu 20 sierpnia 2014r. Jak wskazał biegły, nie ma żadnej informacji dotyczącej tego, kiedy warsztat naprawczy zaobserwował, iż samochód posiada dodatkowe uszkodzenia i wymagane jest przeprowadzenie dodatkowych oględzin, a także kiedy powiadomił o tym fakcie pozwaną.

Sąd, odnosząc się do opinii biegłego, podał, że biegły w swojej opinii wskazał, iż zasadny okres wynajmu samochodu zastępczego mógł być różny, w zależności od tego z czyjej winy nastąpiła zwłoka w przeprowadzeniu dodatkowych oględzin pojazdu. Pierwszy wariant przewidywał, iż zasadny okres najmu wynosił 40 dni, a zwłoka w przeprowadzeniu dodatkowych oględzin była spowodowana przez pozwaną, mimo, iż warsztat naprawczy zgłaszał potrzebę przeprowadzenia oględzin. Natomiast drugi wariant przewidywał, iż zasadny okres najmu pojazdu zastępczego wynosił 27 dni, a zwłoka w przeprowadzeniu dodatkowych oględzin spowodowana była przez warsztat naprawczy, który opóźnił się ze zgłoszeniem pozwanej konieczności przeprowadzenia dodatkowych oględzin pojazdu.

Zdaniem Sądu, na podstawie art. 6 k.c. to powód miał obowiązek wykazać i uzasadnić czas najmu i uzasadnioną stawkę czynszu najmu. Jeśli doszło do wydłużenia okresu najmu z przyczyn leżących po stronie pozwanej, to wykazać ma to strona powodowa. Brak jest w ocenie Sądu podstaw do formułowania domniemań, że odpowiedzialnym za wydłużony okres najmu jest pozwany.

W ocenie Sądu Rejonowego w aktach sprawy i w dołączonych do nich aktach szkody brak jest informacji na temat tego kiedy warsztat naprawczy zgłosił potrzebę dodatkowych oględzin samochodu, dlatego też nie można ustalić, na podstawie zgromadzonych dokumentów, czy długi okres oczekiwania na przeprowadzenie dodatkowych oględzin spowodowany był zwłoką pozwanej w dokonaniu tych czynności, czy też nastąpiło to z winy warsztatu naprawczego, który opóźnił się ze zgłoszeniem pozwanej potrzeby przeprowadzenia oględzin. Zgodnie z normą zawartą w art. 6 k.c., to strona powodowa winna wykazać, iż długi okres oczekiwania na przeprowadzenie dodatkowych oględzin spowodowany był zwłoką pozwanej, a tym samym winna wykazać zasadność okresu najmu pojazdu zastępczego. Powodowie nie uczynili tego, wobec czego Sąd przyjął, iż to warsztat naprawczy, w którym samochód został naprawiony, opóźnił się z zawiadomieniem pozwanej o konieczności przeprowadzenia dodatkowych oględzin i dlatego Sąd przyjął, iż zasadny okres najmu samochodu zastępczego wyniósł 27 dni. Za takim ujęciem przemawia w ocenie Sądu też inny argument – okres najmu trwał 50 dni i wg strony powodowej w całości pokrywał się z okresem gdy samochód był w warsztacie, a więc 10 dni dłużej niż byłby uzasadniony okres najmu w przypadku gdyby to ubezpieczyciel opóźnił oględziny. Dodatkowo więc wskazuje to na opieszałość warsztatu.

Odnośnie wysokości stawki za wynajem samochodu zastępczego Sąd również oparł się na opinii biegłego, który stwierdził, iż średnia stawka za wynajem wynosi 108 zł netto za dobę, jednakże uwzględniając także opcję wynajmu z wykupionym udziałem własnym w szkodach, to akceptowalna stawka wynosiła 150 zł netto. Strona powodowa

przyjęła natomiast stawkę w wysokości 200 zł netto za dobę, co w porównaniu z wyliczeniami przedstawionymi przez biegłego wskazuje, iż stawka zastosowana przez powoda jest znacząco zawyżona i odbiegała od średnich stawek stosowanych na lokalnym rynku.

Reasumując, Sąd w pełni przychylił się do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego i uznał, iż stawka za wynajem samochodu zastępczego przyjęta przez powodów w wysokości 200 zł netto została znacząco zawyżona, gdyż akceptowalna stawka wynosiła 150 zł netto. Z kolei zasadność okresu najmu samochodu zastępczego nie została przez stronę powodową wykazana, gdyż powodowie nie wykazali, aby winę, za długi okres oczekiwania na przeprowadzenie dodatkowych oględzin, ponosiła pozwana. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów na tę okoliczność, dlatego też Sąd uznał, iż zwłoki w tym zakresie dopuścił się warsztat naprawczy i przyjął za zasadne wynajmowanie samochodu zastępczego przez okres 27 dni.

Mając na uwadze powyższą stawkę za wynajem i okres najmu samochodu, kwota należna z tytułu najmu samochodu wynosiła 4.050 zł netto plus podatek VAT w wysokości 931,50 zł. Jednakże poszkodowany ma możliwość odliczenia 50 % podatku VAT, dlatego bazując na powyższych obliczeniach, kwota należna z tytułu najmu samochodu zastępczego wynosiła 4.515,75 zł (4.050 zł netto plus 50% podatku VAT w wysokości 465,75 zł). Sąd zwrócił jednak uwagę, że przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie toczyła się sprawa pomiędzy stronami o inną część roszczenia związanego z wynajmem pojazdu zastępczego, w której Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 5.100 zł, którą to kwotę pozwana zapłaciła. W związku z tym, iż całość roszczenia związanego z wynajmem samochodu zastępczego została przez tut. Sąd wyliczona na kwotę 4.515,75 zł, to mając na uwadze wspomnianą prawomocnie zakończoną sprawę, Sąd oddalił powództwo, gdyż powodowie uzyskali już w całości należny im zwrot kosztów z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zapadło przy zastosowaniu art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z normą zawartą w art. 98 § 1 k.p.c.. Sąd ustalił, że strona powodowa zobowiązana jest do zapłaty na rzecz pozwanej kwoty 1.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, zgodnie z treścią § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie.

Powodowie zaskarżyli wyrok w całości. Wyrokowi zarzucili naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i zaniechanie jego wszechstronnego rozważenia, wyrażającego się w przyjęciu:

- w celu ustalenia średniej ceny rynkowej dobowej stawki najmu pojazdu o klasie odpowiadającej samochodowi F. (...), wybiórczych ofert z pominięciem firm, które oferowały ceny wyższe niż wskazane przez biegłego sądowego,
- że uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego stanowi 27 dni, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał, w tym opinie biegłego sądowego wskazują na okres 40 dni.

Powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu za I i II instancję.

Zdaniem apelujących ocena dowodów dokonała przez Sąd jest wybiórcza, a Sąd odstąpił od dokładnego wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy opinią biegłego a zarzutami do opinii. Zdaniem apelujących nie uzasadniono oddalenia powództwa.

Apelujący ocenili opinię biegłego jako niepełną. W ocenie apelujących błędnie biegły błędnie dokonał ustalenia stawki dla przedziału czasowego od 16 do 31 dni i na tej podstawie ustalił stawkę średnią. Dalej apelujący stwierdzili, że ustalona przez biegłego stawka na pojazd klasy B jest stawką mocno zaniżoną.

Zdaniem powodów również okres najmu został ustalony błędnie na 27 dni zamiast na 40 dni. Powodowie wskazali, że poszkodowany otworzył zlecenie naprawy w (...) serwisie (...) w dniu 1 sierpnia 2014 roku i tego samego dnia

poszkodowany dokonał wynajmu pojazdu zastępczego. Z harmonogramu naprawy wynika, że dodatkowe oględziny pojazdu odbyły się dopiero w dniu 20 sierpnia 2014 roku. Serwis naprawczy otrzymał kosztorys w dniu 22 sierpnia 2014 roku. Zdaniem powodów brak jest podstaw, aby przypisać zakładowi naprawczemu opieszałość w procesie likwidacji szkody a w konsekwencji wpływanie na wydłużanie okresu najmu. Apelujący ponieśli, że zarówno z harmonogramu naprawy, jak i z zeznań świadka J. K. wynika, że długość okresu najmu wynikała tylko i wyłącznie ze zwłoki ubezpieczyciela w przedmiocie wykonania dodatkowych oględzin pojazdu i sporządzenia kalkulacji naprawy. Powodowie wskazali, że wykazali, iż przyczyny uzasadnionego okresu najmu powyżej 27 dni leżały po stronie ubezpieczyciela.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Zarzuty oraz ich argumentacja zaprezentowane przez skarżących w apelacji, w żaden sposób nie podważają trafności ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji i wyprowadzonych na ich podstawie wniosków, że roszczenie powodów okazało się nieuzasadnione. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie ustaleń faktycznych, zastosowanych norm prawnych i wywiedzionych na ich podstawie wniosków, które przyjmuje za własne.

Apelujący zarzucili Sądowi Rejonowemu naruszenie prawa procesowego wskazując, że Sąd dowolnie ocenił materiał dowodowy i ustalił błędnie zarówno dobową stawkę najmu, jak i jego długość.

W ocenie Sądu Okręgowego uznać należy za niezasadne zarzuty apelacji dotyczące przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Sąd odwoławczy podkreśla, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału. Obowiązkiem sądu jest skonkretyzowanie okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności oraz wskazania jednoznacznego kryterium i argumentacji pozwalającej na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 r., sygn. II CR 423/66, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, niepubl.). Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. W orzecznictwie wskazuje się, że do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi wówczas, gdy ocena dowodów dokonana przez Sąd jest sprzeczna z regułami logicznego myślenia, uchybia zasadom wynikającym z doświadczenia życiowego lub też narusza zasady właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005r., III CK 314/05, Lex nr 172176). Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności zatem skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., sygn. akt I ACa 180/08, LEX nr 468598).

W niniejszej sprawie powodowie nie wykazali wadliwości logicznej w rozumowaniu Sądu I instancji. W ocenie Sądu odwoławczego tok rozumowania Sądu Rejonowego był prawidłowy, a tym samym ustaleniom dokonany w ich następstwie, również należy przyznać ten sam walor. Dokonując ponownej oceny pełnego materiału dowodowego uznać należało, iż analiza zebranego materiału dokonana przez Sąd Rejonowy nie nosi w sobie cech dowolności. Uwzględniając przedłożoną dokumentację oraz zeznania świadka J. K. Sąd Okręgowy stwierdza, że ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe. Zaznaczenia także wymaga, że Sąd I instancji w sposób przekonujący dokonał oceny dowodów biorąc pod uwagę korelację dowodu osobowego z dowodami z dokumentów oraz dowodem z opinii biegłego.

W tym miejscu naświetlenia wymaga ocena zaistniałej sytuacji oraz pozycja poszkodowanego dokonującego zapłaty za najem pojazdu zastępczego w formie cesji wierzytelności.

Powodowie legitymację swoją uzasadniał faktem nabycia wierzytelności względem ubezpieczyciela w następstwie zawarcia z poszkodowanym umowy przelewu wierzytelności.

Roszczenie odszkodowawcze kierowane jest przeciwko pozwanej jako ubezpieczycielowi osoby odpowiedzialnej za skutki zdarzenia powodującego szkodę stosownie do treści art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 o ubezpieczeniach obowiązkowych. Zgodnie z tym przepisem poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. O zgłoszonym roszczeniu zakład ubezpieczeń powiadamia niezwłocznie ubezpieczonego.

Dodatkowo roszczenia zgłoszone w pozwie oceniać należy przy uwzględnieniu normy art. 436 §2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. oraz art. 361 §1 i §2 k.c. i art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

W sprawie nie budziła wątpliwości odpowiedzialność pozwanej za naprawienie szkody co do zasady. Oś sporu dotyczy jedynie wysokości odszkodowania (a zatem istnienia adekwatnego związku przyczynowego między kosztami najmu pojazdu zastępczego opisywanymi w pozwie a zdarzeniem sprawczym). Na etapie postępowania apelacyjnego spór sprowadza się do wysokości stawki najmu i długości najmu.

Dokonując oceny prawnej żądania pozwu przypomnieć należy, że w świetle art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych odpowiedzialność ubezpieczyciela jest limitowana przez wysokość zobowiązania osoby, za którą tenże odpowiada. Oznacza to, że świadczenie zasądzone od ubezpieczyciela nie może przekraczać swoją wartością odszkodowania należnego od osoby, za którą ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność.

Zatem granice odpowiedzialności ubezpieczyciela wyznacza norma art. 361 k.c. w zw. z art. 363 k.c. przy czym poszkodowany może domagać się od ubezpieczyciela naprawienia szkody wyłącznie przez zapłatę odszkodowania.

Dochodząc zwrotu kosztów poniesionych w związku z naprawieniem szkody poszkodowany wykazać musi nie tylko fakt ich poniesienia lecz również pozostawanie w normatywnym (adekwatnym) związku przyczynowym ze zdarzeniem powodującym odpowiedzialność odszkodowawczą (art. 361 §1 k.c.).

Przedmiotem żądania zgłoszonego w niniejszym procesie jest część odszkodowania określona jako wartość uszczerbku majątkowego, jaki poszkodowany (cedent) doznał wskutek niemożności korzystania z uszkodzonego pojazdu. Uszczerbek ten, w świetle twierdzeń pozwu, powinien być określony jako iloczyn stosowanej przez powodów stawki i liczby dni najmu wynikających z faktury.

W nauce i orzecznictwie obecnie nie budzi wątpliwości to, że elementem szkody pozostającej w związku ze zdarzeniem komunikacyjnym może być też uszczerbek majątkowy wynikający z konieczności poniesienia kosztów związanych z najęciem tzw. pojazdu zastępczego z uwagi na czasową niemożność korzystania z uszkodzonego pojazdu w okresie naprawy, czy też do czasu nabycia innego pojazdu (przy szkodzie całkowitej). Podkreśla się przy tym, że elementem szkody majątkowej jest koszt najmu pojazdu tego samego typu co pojazd uszkodzony.

W dotychczasowych judykatach podkreślano też wielokrotnie, że uznanie wydatków związanych z najmem pojazdu zastępczego za element szkody musi być oceniane indywidualnie w realiach każdej konkretnej sprawy.

Zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 361 k.c. oraz 363 k.c. ciężar dowodu wysokości szkody spoczywa na poszkodowanym. W niniejszej sprawie obowiązkiem wykazania wysokości szkody byli zatem obciążeni powodowie (jako nabywcy roszczenia o odszkodowanie).

Faktura załączona do pozwu nie odzwierciedla wysokości należności, jaką za najem miałyby uiścić powodom zlecający (poszkodowany).

Przyjęta forma rozliczeń między poszkodowanym i wynajmującym nie pozwala na proste ustalenie, by koszty wskazane przez powodów w fakturze VAT mogły być uznane za równowartość kosztów poniesionych przez poszkodowanego czy też kosztów koniecznych do naprawienia szkody poniesionej przez poszkodowanego w wyniku zdarzenia, za które pozwana ponosi odpowiedzialność. W przyjętym przez powodów modelu rozliczeń z klientami wartość wskazana w fakturze nie jest bowiem wartością kosztów obciążających poszkodowanego.

Powyższe ogólne ustalenia wskazują, że najbardziej miarodajnym i obiektywnym sposobem ustalenia średniej stawki najmu jest dowód z opinii biegłego.

Wbrew stanowisku apelujących biegły W. S. w sposób prawidłowy ustalił stawką najmu dla jednego dnia wynajmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie pojazdu uszkodzonego w opcji bez limitu kilometrów przy uwzględnieniu pełnego zakresu ubezpieczenia AC/OC/NW oraz wykupionym udziałem własnym w szkodach. W ocenie Sądu nie można zarzucić biegłemu dokonania błędnych wycień. Biegły prawidłowo bowiem ustalił średnią stawkę najmu dla przedziału czasowego najmu od 16 do 31 dni. Biegły wskazał, że biorąc pod uwagę skalę uszkodzeń oczywistym było, że najem będzie trwał powyższej dwóch tygodni.

Biegły w sposób wyczerpujący odniósł się również do opinii przedstawionych przez powodów, które wydane zostały w innych sprawach i wskazał, że stawki najmu w porównaniu z 2012 i 2013 rokiem nie zmieniły się, natomiast zmianie uległ koszt wykupu udziału własnego w szkodach.

Stosownie do utrwalonych w nauce i orzecznictwie poglądów dowód z opinii biegłego ze względu na swoją specyfikę może być oceniany przez sąd jedynie w płaszczyźnie poprawności logicznej, zgodności z zasadami doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej (por. Wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2004r, sygn. akt II CK 572/04, Lex nr 151656). Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wyprowadzać własne stwierdzenia (por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 1990r sygn. akt I PR 148/90 opubl. Lex nr 5319, OSP 1991/11/300, wyrok SN z dnia 13 października 1987 r., II URN 228/87 opubl. PiZS 1988, nr 7, poz. 62, Komentarz do art.278 kodeksu postępowania cywilnego, [w:] Bodio J., Demendecki T., Jakubecki A., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Oficyna, 2008, wyd. III.).

W ocenie Sądu odwoławczego wydana opinia przez biegłego jest prawidłowa i przydatna do dokonania ustaleń, a zarzuty strony powodowej nie są wystarczające do jej podważenia.

Odnosząc się do zarzutu nieprawidłowego ustalenia przez Sąd uzasadnionego okresu najmu wskazać należy, że Sąd Rejonowy słusznie przyjął, iż powodowie nie sprostali obowiązkowi wykazania momentu, w którym warsztat naprawczy zgłosił ubezpieczycielowi potrzebę przeprowadzenia drugich oględzin. Nie zostało wykazane, jak prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, że doszło do wydłużenia okresu najmu pojazdu zastępczego poza czas uzasadniony, z przyczyn leżących po stronie ubezpieczyciela. Stąd prawidłowe było przyjęcie przez Sąd Rejonowy uzasadnionego 27- dniowego okresu najmu pojazdu zastępczego.

Wskazać należy, że apelujący podnosili, że zarówno z zeznań świadka, jak i z dokumentów wynika, iż przyczyny wydłużonego okresu najmu leżą po stronie ubezpieczyciela. Zdaniem Sądu Okręgowego zeznania świadka J. K. cechuje zbyt duża ogólność, aby na ich podstawie można było sformułować tezę o opieszałości zakładu ubezpieczeń w procesie likwidacji przedmiotowej szkody.

Z uwagi na powyższe apelacja strony powodowej jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, który pozwana wygrała w całości, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego oparto na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanej ustalone w stawce minimalnej właściwej z uwagi na wartość

przedmiotu zaskarżenia, przy zastosowaniu § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 z późn. zm.).

SSR del.(...)SSO (...)SSO (...)

Sygn. akt VIII Ga 408/17 S., dnia 6 grudnia 2017 roku

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)